

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.3.2022
COM(2022) 141 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier

1. Inledning

Textilier finns överallt i vår vardag: i kläder, hushållstextilier och möbler, men också i produkter som medicinsk utrustning, skyddsutrustning, byggnader och fordon. Textilier kan vara en förutsättning för en produkts funktion och prestanda, men även väljas av estetiska skäl eller för komfort.

Produktionen och konsumtionen av textilprodukter fortsätter att öka och därmed också deras inverkan på klimatet, på vatten- och energiförbrukning och på miljön. Mellan 2000 och 2015¹ nästan fördubblades den globala textilproduktionen och konsumtionen av kläder och skor förväntas öka med 63 % fram till 2030, från dagens 62 miljoner ton till 102 miljoner ton². I EU är konsumtionen av textilier, varav merparten är importerade, i dag den i genomsnitt fjärde största orsaken till negativ miljö- och klimatpåverkan och den tredje största orsaken till belastning på vatten- och markanvändning ur ett globalt livscykelperspektiv³. Omkring 5,8 miljoner ton textilier kasseras varje år i EU, vilket motsvarar omkring 11 kg per person⁴, och varje sekund slängs någonstans i världen en lastbilslast med textilier på en soptipp eller förbränns⁵.

Eftersom kläder utgör den största andelen av EU:s textilkonsumtion (81 %)⁶ är den trend som innebär att kläder används under allt kortare tid och sedan slängs den största bidragande faktorn till de ohållbara överproduktions- och överkonsumtionsmönstren. Denna trend har kommit att kallas ”snabbmode” och innebär att konsumenterna lockas att fortsätta köpa kläder av sämre kvalitet och till lägre pris som tillverkas snabbt i takt med det senaste modet. Trots att priserna på kläder i EU sjönk med mer än 30 % mellan 1996 och 2018 i förhållande till inflationen⁷, ökade hushållens genomsnittliga utgifter för kläder⁸. Detta visar att ohållbara konsumtionsmönster har gjort att människor inte har kunnat ta tillvara möjligheterna att minska sina utgifter. Den växande efterfrågan på textilier underblåser dessutom en ineffektiv användning av icke förnybara resurser, till exempel syntetfibrer som tillverkas av fossila bränslen.

Dessa negativa effekter beror på en linjär modell som kännetecknas av en låg användnings-, återanvändnings-, reparations- och fiber-till-fiberåtervinningsgrad när det gäller textilier och som ofta inte prioriterar kvalitet, hållbarhet och materialåtervinningsbarhet när kläder designas och tillverkas. Att textilier och skor tillverkade av syntetfibrer avger mikroplaster under hela sin livscykel bidrar ytterligare till sektorns miljöpåverkan.

När det gäller den komplexa och diversifierade globala textila värdekedjan finns det även problem av social karaktär som delvis beror på pressen att minimera produktionskostnaderna för att tillgodose konsumenternas efterfrågan på billiga produkter. Förekomsten av barnarbete inom klädingindustrin är mycket oroande. Eftersom kvinnor utgör majoriteten av den lågavlönade och okvalificerade arbetskraften inom textilindustrin⁹ finns det också en viktig jämställdhetsdimension när det handlar om att göra försörjningskedjan mer hållbar. Med sin ökade uppmärksamhet på social hållbarhet och miljöhållbarhet strävar EU efter att stärka de globala värdekedjorna och på så sätt bidra till målen för hållbar utveckling globalt.

¹ Ellen MacArthur Foundation (EMF) (2017) [A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future](#).

² Europeiska miljöbyrån (EEA) (2019) *Textiles and the environment in a circular economy*.

³ EEA (2022) *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy*.

⁴ EEA (2019) *Textiles and the environment in a circular economy*.

⁵ EMF [A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future](#).

⁶ JRC (2021) *Circular economy perspectives in the EU Textile sector*.

⁷ EEA (2022) *Textiles and the environment: the role of design in Europe's circular economy*.

⁸ Hushållens utgifter för kläder och hushållstextilier ökade i reala termer med 14 % respektive 17 % mellan 2000 och 2018, JRC (2021) *Circular economy perspectives in the EU Textile sector*, s. 27.

⁹ ILO (2016) *How Better Work is improving garment workers' lives and boosting factory competitiveness*.

Textil- och konfektionssektorn är ekonomiskt signifikant i EU och kan spela en framträdande roll i den cirkulära ekonomin. Den omfattar mer än 160 000 företag, sysselsätter 1,5 miljoner människor och genererade år 2019 en omsättning på 162 miljarder euro¹⁰. Covid-19-pandemin hade negativa effekter för sektorn. Under 2020 minskade dess omsättning i EU med 9,2 % i fråga om textilier och 18,1 % i fråga om kläder jämfört med 2019¹¹. Samtidigt visade textilekosystemet under pandemin prov på påhittighet och uppfinningsriktighet genom att på rekordtid styra om produktionen till munskydd och annan skyddsutrustning där det fanns ett stort behov men otillräcklig tillgång.

Rysslands oprovocerade och oförsvarliga militära aggression mot Ukraina och dess konsekvenser i form av högre energipriser, osäker råvaruförsörjning och effekter på de exporterande delarna av textilekosystemet är ännu en påminnelse om de globala försörjningskedjornas sårbarhet.

EU:s textilekosystem måste återhämta sig från de senaste två årens tvära nedgång i efterfrågan, störningar i värdekedjorna och prisuppgångar, som har skapat stora utmaningar för företagen både i deras dagliga verksamhet och för deras långsiktiga överlevnad, och inte bara klara av en hård global konkurrens utan även framtida chocker. Textilekosystemet består huvudsakligen av små och medelstora företag och behöver stärka sin motståndskraft, inte minst när det gäller energi- och råvaruförsörjning, att hitta nya marknader för mer hållbara produkter, och kunna locka till sig kompetent arbetskraft. Europa har alltid varit, och bör förbli, hem för innovativa varumärken, kreativitet, know-how och textilprodukter av hög kvalitet.

Dessa utmaningar och möjligheter kräver mer systemomfattande lösningar som ligger i linje med den europeiska gröna given ambition att tillväxten ska vara hållbar, klimatneutral, energi- och resurseffektiv samt respektera naturen, och att den ska utgå från en ren och cirkulär ekonomi. I 2020 års handlingsplan för den cirkulära ekonomin¹² och 2021 års uppdatering av EU:s industristrategi¹³ identifieras textilier som en viktig produktvärdekedja där det finns ett brådskande behov och en stark potential att ställa om till hållbara och cirkulära produktions-, konsumtions- och affärsmodeller. Företag, konsumenter och myndigheter i EU fokuserar redan på att öka hållbarheten och cirkulariteten i denna sektor, men omställningen går långsamt och sektorns miljö- och klimatavtryck är fortfarande stort.

Genom att bygga vidare på det arbete som redan har gjorts, säkra den gröna och den digitala omställningen, ta sig an sociala utmaningar och se till att hållbarhetskraven uppfylls kan EU gå i bräschen globalt när det gäller att skapa hållbara och cirkulära textila värdekedjor, nya tekniska lösningar och innovativa affärsmodeller för textilindustrin. Detta skulle göra det möjligt att minska textiliers miljöavtryck under deras livscykel, öka sektorns motstånds- och konkurrenskraft, förbättra arbetsvillkoren i enlighet med internationella arbetsnormer och säkerställa att textiliers värde finns kvar i ekonomin så länge som möjligt, vilket skulle minska beroendet av nya råvaror.

Syftet med denna strategi för hållbara och cirkulära textilier är att skapa en sammanhållen ram och vision för textilsektorns omställning för att uppnå följande:

År 2030 ska de textilprodukter som släpps ut på EU-marknaden ha lång livslängd och vara återvinningsbara, i stor utsträckning tillverkas av återvunna fibrer, inte innehålla några farliga ämnen och tillverkas med respekt för sociala rättigheter och miljön. Konsumenterna ska kunna ha glädje av rimligt prissatta textilier av hög kvalitet under längre tid,

¹⁰ Euratex (2020) Key facts and Figures.

¹¹ <https://ec.europa.eu/eurostat>

¹² COM(2020) 98 final.

¹³ COM(2021) 350 final.

snabbmode ska vara "omodernt" och ekonomiskt lönsamma återanvändnings- och lagningstjänster ska vara allmänt tillgängliga. I en konkurrenskraftig, motståndskraftig och innovativ textilsektor ska tillverkarna ta ansvar för sina produkter längs hela värdekedjan, inklusive när de blir till avfall. Det cirkulära textilekosystemet ska blomstra och det ska finnas tillräcklig kapacitet för innovativ fiber-till-fiberåtervinning, samtidigt som förbränning och deponering av textilier ska ha reducerats till ett minimum.

2. Ett nytt mönster för Europa: grundläggande åtgärder för hållbara och cirkulära textilier

2.1. Införa obligatoriska ekodesignkrav

Det effektivaste sättet att avsevärt minska textilprodukters klimat- och miljöpåverkan är att förlänga deras livslängd. Här spelar produktdesign en avgörande roll. Dålig kvalitet i fråga om färgbeständighet, rivhållfasthet, blixtlås eller sömmar är några av de främsta anledningarna till att konsumenter slänger textilier¹⁴. Med ökad hållbarhet kan konsumenterna använda sina kläder längre och samtidigt stödja cirkulära affärsmodeller som återanvändnings-, uthyrnings- och reparationstjänster, återtagningstjänster och andrahandsförsäljning på ett sätt som gör det möjligt för dem att spara pengar.

Andra designaspekter som påverkar textilprodukters miljöprestanda är materialsammansättning, till exempel vilka fibrer som används och hur de kombineras, eller om de innehåller kemikalier som inger betänkligheter och gör det svårare att materialåtervinna textilavfallet, varav mindre än 1 % ingår till nya textilier globalt¹⁵. I fabriker utgör 25–40 % av allt tyg som används antingen spill eller blir till avfall¹⁶. Omkring 20 % av separat insamlade textilier i Europa nedgraderas för användning som rengöringsservetter inom industrin eller andra användningsområden¹⁷, medan resten går förlorat.

Även om sorteringsmetoder och avancerad återvinningsteknik behöver vidareutvecklas är förbättringar av produktdesignen det första steget för att tackla de tekniska utmaningarna. Fibrer blandas till exempel ofta med varandra (t.ex. polyester med bomull), vilket försvårar återvinningen eftersom det finns få tekniska metoder för att fiberseparera textilavfall. Elastan, som ofta läggs till för att öka tygets funktionalitet, kan dessutom i nästan alla tekniska metoder som används för att återvinna textilfibrer utgöra en förorening och därmed påverka återvinningsprocessens ekonomiska genomförbarhet och miljökostnader. När det gäller termomekanisk återvinning kan blandningar med olika typer av polyester även ha en negativ inverkan på bearbetningen av textilavfall och kvaliteten på återvinningsresultatet¹⁸.

Frivilliga system som tagits fram av kommissionen, till exempel kriterierna för **EU-miljömärket för textilprodukter**¹⁹ och **EU:s kriterier för grön offentlig upphandling av textilprodukter och textiltjänster**²⁰, omfattar redan krav gällande textilprodukters miljöaspekter. De omfattar till exempel detaljerade kriterier för hållbara kvalitetsprodukter, restriktioner när det gäller farliga kemikalier och krav på miljömässigt hållbar anskaffning av textilfibrer. Arbete med **kläders och skors miljöavtryck**, som genomförs tillsammans med företrädare för textilindustrin, pågår och ska enligt planerna vara klart senast 2024.

¹⁴ ECOS (2021) *How Ecodesign can make our textiles circular*.

¹⁵ EMF (2017) *A New Textiles Economy: Redesigning fashion's future*.

¹⁶ *Designing for circular fashion: integrating upcycling into conventional garment manufacturing processes, Fashion and Textiles*.

¹⁷ JRC (2021) *Circular economy perspectives in the EU Textile sector*.

¹⁸ Europeiska kommissionen (2021) *Study on the technical, regulatory, economic and environmental effectiveness of textile fibres recycling*.

¹⁹ Kommissionens beslut 2014/350/EU av den 5 juni 2014 om fastställande av ekologiska kriterier för EU-miljömärket för textilprodukter (EUT L 174, 13.6.2014, s. 45).

²⁰ *EU green public procurement criteria for textiles products and services* (ej översatt till svenska), SWD (2017) 231 final.

Med utgångspunkt i dessa kunskaper kommer kommissionen, i **förordningen om ekodesign för hållbara produkter**²¹, förutsatt att den godkänns av medlagstiftarna och efter en särskild konsekvensbedömning, ta fram **bindande produktspecifika ekodesignkrav** för att öka textilindustrins prestanda i fråga om hållbarhet, återanvändbarhet, reparerbarhet, fiber-till-fiberåtervinningsbarhet och obligatoriskt innehåll av återvunna fibrer för att minimera och spåra förekomsten av ämnen som inger betänkligheter och minska negativ klimat- och miljöpåverkan. Särskild uppmärksamhet kommer i detta sammanhang att ägnas åtgärdernas kostnadseffektivitet och proportionalitet samt att textilprodukter ska vara rimligt prissatta. Som en del av kraven, och efter en konsekvensbedömning för att fastställa deras tillämpningsområde, kommer kommissionen att införa **obligatoriska kriterier för grön offentlig upphandling**, samt krav på medlemsstaternas incitament när det gäller textilprodukter.

Kommissionen kommer att prioritera de produkter som har störst potential och inverkan när det gäller miljöhållbarhet. Kommissionens inledande bedömning visar att detta bör omfatta bland annat kläder, hushållstextilier, mattor och madrasser. En slutlig förteckning ska upprättas på grundval av ett samråd före utgången av 2022 inför antagandet av det första arbetsprogrammet inom ramen för förordningen om ekodesign för hållbara produkter.

Förekomsten av farliga ämnen i textilprodukter som släpps ut på EU-marknaden, varav omkring 60 betraktas som cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska, är ett oroande faktum som kommissionen hanterar inom ramen för Reach²². Genom att ta fram **kriterier för kemikalier och material som till sin design är säkra och hållbara** kommer kommissionen dessutom att hjälpa industrin att **så långt det är möjligt byta ut, eller i annat fall minimera, ämnen som inger betänkligheter i de textilprodukter** som släpps ut på EU-marknaden, vilket aviserades i kemikaliestrategin för hållbarhet²³. Detta ligger helt i linje med arbetet för att stärka skyddet för arbetstagare som exponeras för de farliga ämnen som definieras i EU:s strategiska ram för arbetsmiljö 2021–2027²⁴.

Ambitionen om nollutsläpp när det gäller tillverkning av textilier ska även vägleda översynen av **direktivet om industriutsläpp**²⁵ och den pågående översynen av **referensdokumentet för bästa tillgängliga teknik (Bref-dokumentet) för textilindustrin**²⁶.

2.2. Stopp för destruktion av osålda eller återlämnade textilier

Destruktion av osålda eller återlämnade varor, däribland kläder, utgör ett värde- och resursslöseri. Kommissionen föreslår att ett negativt incitament för denna praxis ska införas i förordningen om ekodesign för hållbara produkter i form av ett **transparenskrav som innebär att stora företag ska vara skyldiga att offentligt redovisa hur många produkter, inbegripet textilier, som de kasserar och destruerar** samt hur de förbereds för återanvändning, återvinning, förbränning eller deponering. Under förutsättning att kommissionen får befogenhet enligt den föreslagna förordningen och efter en särskild konsekvensbedömning kommer kommissionen även att införa **förbud mot destruktion av osålda produkter**, vilket ska innefatta osålda eller återlämnade textilier.

²¹ COM (2022) 142.

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

²³ COM (2020) 667 final.

²⁴ COM(2021) 323 final.

²⁵ <https://ec.europa.eu/environment/industry/stationary/ied/evaluation.htm>.

²⁶ <https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/textiles-industry>.

Digitala verktyg förändrar också hur kläder designas, tillverkas och underhålls globalt, vilket skapar nya sätt för återförsäljare och konsumenter att interagera och möjliggör en mer dynamisk respons på konsumenternas behov. Kommissionen kommer tillsammans med branschen, och i synnerhet i samband med omställningsbanan för textilekosystemet, analysera hur ny teknik (t.ex. digital precisionsteknik) kan minska den höga andelen kläder köpta på nätet som skickas tillbaka, uppmuntra kundanpassad produktion på beställning och på så sätt effektivisera industriprocesserna och minska e-handels koldioxidavtryck.

2.3. Motverka utsläppen av mikroplaster

Utsläppen av mikroplaster i naturen är omfattande, bland annat i den marina miljön, och en källa till allvarlig och växande oro. En av de största källorna till oavsiktliga utsläpp av mikroplaster är textilier tillverkade av syntetfibrer. Uppskattningsvis 60 % av de fibrer som används i kläder är syntetiska, framför allt polyester²⁷, och denna andel ökar.

Eftersom den största mängden mikroplaster avges under de första 5–10 tvättarna har snabbmode, som kopplas till den växande användningen av fossilbaserade syntetfibrer, stor inverkan på utsläppen av mikroplaster. Upp till 40 000 ton syntetfibrer släpps ut varje år enbart från tvättmaskiner²⁸.

Kommissionen planerar att hantera de olika faserna i livscykeln då syntetfibrer släpps ut i miljön genom ett antal förebyggande och reducerande åtgärder, bland annat **bindande designkrav** som ska införas genom förordningen om ekodesign för hållbara produkter och i samband med **kommissionens kommande initiativ för att hantera oavsiktliga utsläpp av mikroplaster i miljön**, vilket ska läggas fram under andra halvåret 2022. Förutom produktdesign kommer åtgärderna även att handla om tillverkningsprocesser, förtvätt i industriella tillverkningsanläggningar, märkning och främjande av innovativa material. Andra möjligheter är tvättmaskinsfilter, som kan minska de volymer som släpps ut med upp till 80 %²⁹, utveckling av milda tvättmedel, riktlinjer för skötsel och tvätt, hantering av uttjänta textilier och bestämmelser för förbättrad rening av avloppsvatten och avloppsslam.

Kommissionen kommer att ta hänsyn till det pågående arbetet med att ta fram standarder för testmetoder som mäter utsläppen av mikroplaster från tvätt av syntettextilier³⁰ samt industrins tekniska kapacitet.

2.4. Införande av informationskrav och ett digitalt produktpass

Tydlig, strukturerad och tillgänglig information om produkters miljöhållbarhet gör det möjligt för företag och konsumenter att göra bättre val och förbättrar kommunikationen mellan aktörer längs värdekedjorna, däribland tillverkare och återvinningsföretag, om till exempel ämnen som inger betänkligheter, reparerbarhet eller fibersammansättning. Sådan information ökar också synligheten och trovärdigheten för hållbara företag och produkter. En av de åtgärder som kommissionen inför i den nya förordningen om ekodesign för hållbara produkter är därför ett **digitalt produktpass för textilier** som bygger på obligatoriska informationskrav om cirkularitet och andra viktiga miljöaspekter.

För att säkerställa förenlighet med denna nya rättsakt kommer kommissionen även att se över **textilmärkningsförordningen**³¹, enligt vilken textilier som säljs på EU-marknaden ska förses

²⁷ EEA (2021) *Plastic in textiles: towards a circular economy for synthetic textiles in Europe*.

²⁸ Eunomia (2018) *Investigating options for reducing releases in the aquatic environment of microplastics emitted by (but not Intentionally added in) products*.

²⁹ I.E. Napper m.fl. (2020) *The efficiency of devices intended to reduce microfibre release during clothes washing* och HK McIlwraith m.fl. (2019) *Capturing microfibers – marketed technologies reduce microfiber emissions from washing machine*.

³⁰ Europeiska standardiseringsorganisationen håller på att utarbeta en serie standarder (EN ISO 4484) som avser specifika utsläpp av mikroplaster från syntettextilier.

med en etikett som tydligt anger fibersammansättning och eventuella icke-textila delar av animaliskt ursprung. I samband med denna översyn, och efter en konsekvensbedömning, kommer kommissionen införa **krav på offentliggörande** av andra typer av information, till exempel parametrar för hållbarhet och cirkularitet, produktstorlek och, i tillämpliga fall, det land där tillverkningsprocesserna äger rum ("Made in").

I samband med ovanstående förslag kommer kommissionen även att överväga möjligheten att införa en **digital etikett**.

2.5. Miljöpåståenden om verkligt hållbara textilier

Konsumenter som vill köpa mer hållbara produkter blir ofta avskräckta på grund av att de påståenden som görs om produkterna inte är tillförlitliga. Enligt en granskning av hållbarhetspåståenden inom textil-, konfektions- och skosektorn som gjordes nyligen kan 39 % vara falska eller vilseledande³². Människor kan också köpa produkter som inte är så hållbara som de tror, om påståenden görs om vissa egenskaper hos textilprodukter som i själva verket inte har någon betydande positiv inverkan på miljön.

Initiativet för **mer konsumentmakt i den gröna omställningen**³³, genom vilket kommissionen ska föreslå ändringar av direktivet om otillbörliga affärsmetoder³⁴ och direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter³⁵, kommer att leda till nya krav som är högst relevanta för textilprodukter. De nya EU-reglerna kommer att säkerställa att konsumenterna får information på försäljningsstället om en **garanti för hållbarhet** och **information av betydelse för reparationsändamål**, däribland ett reparerbarhetsindex om ett sådant finns tillgängligt. Allmänna miljöpåståenden, som att en vara är "grön", "miljövänlig" eller "bra för miljön", ska bara tillåtas om de styrks av erkänd miljöprestanda, i synnerhet EU:s miljömärkning, miljömärkning av typ I eller särskild EU-lagstiftning som är relevant för påståendet. Frivilliga hållbarhetsmärkningar som omfattar miljömässiga eller sociala aspekter måste vara verifierade av tredje part eller ha införts av myndigheter. Det kommer dessutom att ställas villkor för miljöpåståenden som handlar om framtida miljöprestanda, till exempel "klimatneutral 2030", och för jämförelser med andra produkter.

För att komplettera dessa bestämmelser med mer specifika krav fortsätter kommissionen även att arbeta med minimikriterier för alla typer av miljöpåståenden genom **initiativet om miljöpåståenden**, som ska presenteras under andra halvåret 2022. Användningen av miljöavtrycksmetoder³⁶ övervägs som ett sätt att styrka och informera om miljöpåståenden för att påvisa att mer allmänna konsumentskyddsregler följs. Hänsyn kommer i detta sammanhang att tas till det arbete som pågår om kläders och skors miljöavtryck.

Kommissionen kommer även att se över **kriterierna för EU:s miljömärkning för textilier och skor** för att få fler producenter att använda dem och för att det ska bli lätt för konsumenterna att känna igen och välja miljövänliga textilprodukter.

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG (EUT L 272, 18.10.2011, s. 1).

³² https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/sweeps_en.

³³ COM (2022) 143.

³⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden och om ändring av rådets direktiv 84/450/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG, 98/27/EG och 2002/65/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 (direktiv om otillbörliga affärsmetoder) (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).

³⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

³⁶ Kommissionens rekommendation (EU) 2021/2279 av den 15 december 2021 om användningen av metoder för produkters miljöavtryck för att mäta och kommunicera produkters och organisationers miljöprestanda utifrån ett livscykelperspektiv.

Något som väcker allt större oro är **sanningshalten i miljöpåståenden om användning av återvunna plastpolymerer i kläder** när polymererna inte kommer från fiber-till-fiberåtervinning, utan framför allt från källsorterade PET-flaskor. Förutom att det riskerar att vilseleda konsumenterna är detta inte förenligt med den cirkulära modellen för PET-flaskor, som bör stanna kvar i ett slutet återvinningssystem för material avsedda att komma i kontakt med livsmedel och omfattas av utökat producentansvar, inbegripet avgifter, för att uppnå målen i EU:s regler om plastartiklar för engångsbruk³⁷ och förpackningar³⁸. Dessa påståenden är även problematiska med tanke på syntetfibers roll i utsläppen av mikroplaster. För att säkerställa sanningshalten i sådana miljöpåståenden, att informationen till företag och konsumenter är relevant och samtidigt fortsätta att främja återvinning av plastpolymerer och deras marknader, kommer kommissionen därför att ägna särskild uppmärksamhet åt denna fråga i samband med kommande initiativ som initiativet för miljöpåståenden, översynen av kriterierna för EU:s miljömärkning för textilier och skor samt i utformningen av bindande produktspecifika ekodesignkrav. Kommissionen uppmuntrar också företag att **prioritera sina insatser för fiber-till-fiberåtervinning** och hellre göra påståenden om hur de hanterar denna viktiga uppgift, som går ut på att sluta kretsloppet för textilprodukter.

2.6. Utökat producentansvar och ökad återanvändning och materialåtervinning av textilavfall

Det finns ett betydande utrymme att minska textilavfallet och se till att det skapar ytterligare värde genom att det förbereds för återanvändning och återvinning. Upp till 2,1 miljoner ton kläder och hemtextilier källsorteras i EU varje år för återvinning eller försäljning på globala återanvändningsmarknader, vilket motsvarar omkring 38 % av de textilier som släpps ut på EU-marknaden. Resterande 62 % kasseras sannolikt i blandade avfallsströmmar³⁹.

Att göra producenterna ansvariga för det avfall som deras produkter genererar är avgörande för att **frikoppla genereringen av textilavfall från sektorns tillväxt**. Krav på utökat producentansvar har visat sig vara effektiva när det gäller att förbättra sorteringen av avfall och den efterföljande hanteringen i enlighet med avfallshierarkin. Utökat producentansvar kan ge incitament till produktdesign som främjar cirkularitet under hela livscykeln och även tar hänsyn till vad som händer med uttjänta produkter. Flera EU-medlemsstater har redan infört, eller överväger att införa, krav på utökat producentansvar för textilier, eftersom EU:s avfallslagstiftning fastställer en skyldighet att källsortera textilavfall senast den 1 januari 2025.

I detta sammanhang kommer kommissionen att **föreslå harmoniserade EU-regler om utökat producentansvar för textilier med miljöanpassade avgifter** i samband med den kommande översynen av ramdirektivet om avfall 2023. Det viktigaste målet är att skapa en ekonomi för insamling, sortering, återanvändning, förberedelse för återanvändning och materialåtervinning, samt incitament för producenter och varumärken att se till att deras produkter utformas i enlighet med cirkularitetsprinciper. Kommissionen kommer därför att lägga fram ett förslag om att en **betydande andel av avgifterna till systemen för utökat producentansvar ska gå till avfallsförebyggande åtgärder och förberedelse för återanvändning**, vilket ska omfattas av en konsekvensbedömning.

Kommissionen kommer även att överväga att kräva att källsorterat textilavfall från hushåll och liknande avfall **förbereds för återanvändning som ett nödvändigt första steg**, vilket kommer att stimulera verksamhet för att förbereda avfall för återanvändning, återanvändning

³⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (Text av betydelse för EES), PE/11/2019/REV/1, (EUT L 155, 12.6.2019)

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall (EGT L 365, 31.12.1994, s. 10).

³⁹ JRC (2021) *Circular economy perspectives in the EU Textile sector*.

och reparation samt minska volymerna för de typer av avfallsbehandling som är lägre i avfallshierarkin.

Kommissionen kommer att noga följa utvecklingen när det gäller generering, sammansättning och behandling av textilavfall. Kommissionen har även inlett en särskild studie i syfte att föreslå **obligatoriska mål för förberedelse för återanvändning och återvinning av textilavfall** i samband med den översyn av EU:s avfallslagstiftning som är planerad till 2024.

3. Utforma morgondagens industri: skapa ett möjliggörande klimat

3.1. Lansera omställningsbanan för framtidens textilekosystem

Uppdateringen av EU:s industristrategi⁴⁰ visar hur viktigt det är att skynda på den gröna och den digitala omställningen ytterligare och göra EU:s industriella ekosystem mer motståndskraftiga. För att göra detta föreslår kommissionen att man gemensamt stakar ut **omställningsbanor**, som ska fungera som grundläggande samarbetsverktyg för omvandlingen av de industriella ekosystemen.

Parallellt med denna strategi kommer kommissionens avdelningar att offentliggöra scenarier för ett gemensamt utstakande av en **omställningsbana för textilekosystemet**⁴¹.

Processen för att staka ut en omställningsbana tillsammans med intressenterna kommer att inledas under andra kvartalet 2022 och bör före utgången av 2022 resultera i en gemensam vision för ekosystemet och konkreta löften. Det kan handla om åtaganden som rör cirkularitet och cirkulära affärsmodeller, åtgärder för att stärka hållbar konkurrenskraft, digitalisering och motståndskraft samt fastställande av vilka konkreta investeringar som behövs för den dubbla omställningen.

Så snart omställningsbanan har stakats ut kommer det också att bli möjligt att följa framstegen när det gäller att förverkliga den dubbla omställningen och överbrygga investerings- och innovationsgap, vilket kommer att främja textilekosystemets konkurrenskraft. Detta samarbetsverktyg kan fungera som ett diskussionsforum i avvaktan på åtgärderna i förordningen om ekodesign för hållbara produkter, till exempel det digitala produktpasset.

3.2. Vända trenden med överproduktion och överkonsumtion av kläder: snabbmodet ska bli "omodernt"

De obligatoriska designkrav för hållbara och cirkulära textilier som kommer att införas genom förordningen om ekodesign för hållbara produkter kommer att förlänga klädernas livslängd och i kombination med nya regler om utökat producentansvar i ramdirektivet om avfall skapa **ett nytt paradigm som erbjuder attraktiva alternativ till snabbt skiftande modetrender**.

Företagen bör gå i täten för detta paradigmskifte. De som under de senaste två årtiondena har utformat sina affärsmodeller för att kapitalisera på att i allt snabbare takt lansera fler och fler modekollektioner och mikrokollektioner på marknaden uppmuntras starkt att ta till sig cirkularitetsprinciperna och cirkulära affärsmodeller, minska antalet kollektioner per år, samt ta ansvar och agera för att minimera sitt koldioxid- och miljöavtryck.

Det är svårt att förändra konsumenternas köpvanor om inte företagen erbjuder **nya cirkulära affärsmodeller**, till exempel "produkt-som-tjänst"-modeller, återtagningstjänster, andrahandskollektioner och reparationstjänster. Även om dessa nya modeller fortfarande utgör en nischmarknad har de visat sig förlänga textilprodukternas livslängd och vara ett

⁴⁰ COM (2021) 350 final.

⁴¹ Med textilekosystemet avses textil-, konfektions-, läder- och skoindustrin i enlighet med definitionen i den årliga rapporten om den inre marknaden 2021.

kostnadseffektivt och rimligt prissatt alternativ till snabbmode⁴². Eftersom snabbmode är kopplat till den ökande användningen av syntetfibrer baserade på fossila bränslen kommer en övergång till mer hållbara affärsmodeller att minska både klädestillverkarnas beroende av fossila bränslen och deras inverkan på klimatförändringarna och utsläppen av mikroplaster.

Som nämnts i det föregående kommer kommissionen i samband med utformningen av **omställningsbanan föra en dialog med intressenterna för att underlätta en uppskalning av resurseffektiva tillverkningsprocesser, återanvändning, reparation och andra nya cirkulära affärsmodeller inom textilsektorn.**

Det är särskilt viktigt att främja **sociala företag som är verksamma inom återanvändningssektorn**, eftersom de har stor potential att skapa lokala, gröna och inkluderande företag och arbetstillfällen i EU⁴³. Ett socialt företag skapar i genomsnitt 20–35 arbetstillfällen per 1 000 ton textilier som samlas in i syfte att återanvändas⁴⁴. Sektorn står dock inför många utmaningar när det gäller att kunna konkurrera och vara en integrerad aktör inom textilsektorn. För att hjälpa återanvändningssektorn att expandera, bygga upp kapacitet och ytterligare internalisera cirkularitetsprinciperna måste ett antal åtgärder vidtas. Dessa kommer att kunna diskuteras med intressenterna i samband med omställningsbanan om närekonomin och den sociala ekonomin. Inom ramen för EU:s nyligen antagna handlingsplan för den sociala ekonomin⁴⁵ kommer kommissionen dessutom att utforma **vägledning om stöd för införande av cirkulär ekonomi och för partnerskap på detta område mellan sociala företag och andra aktörer**, inbegripet vanliga företag för att framför allt undersöka de möjligheter som återanvändning och reparation av textilier erbjuder.

Medlemsstaterna har också en viktig roll att spela. Utöver **åtgärder för att stödja återanvändnings- och reparationssektorn, inbegripet som en del av den sociala ekonomin**, kan skatteåtgärder, i linje med reglerna för statligt stöd och WTO:s regler, vara ett särskilt användbart verktyg. Kommissionen uppmantrar medlemsstaterna att införa **gynnsamma skattebestämmelser för återanvändnings- och reparationssektorn**. Kommissionen kommer att **utarbета riktlinjer för hur cirkulära affärsmodeller kan främjas** genom investeringar, offentlig finansiering och andra incitament som även kommer att ta upp möjligheterna att skapa cirkulärt värde och arbetstillfällen i textilekosystemet.

För att skynda på förändringarna av konsumtions- och produktionsmönster kommer kommissionen att genomföra en informationskampanj om denna omställning under rubriken **#ReFashionNow**, där kvalitet, hållbarhet, längre användning, reparation och återanvändning står i fokus. Inom ramen för den europeiska plattformen för berörda aktörer inom den cirkulära ekonomin kommer den att mobilisera designer, tillverkare, återförsäljare, reklambyråer och allmänheten för att omdefiniera mode. Andra EU-initiativ kommer också att dra igång konkreta **#ReFashionNow-åtgärder**, särskilt det nya europeiska Bauhaus, **löftet om hållbar konsumtion**⁴⁶ och Europaåret för ungdomar.

3.3. Säkerställa rättvis konkurrens och regelefterlevnad på en väl fungerande inre marknad

EU:s lagstiftning om marknadskontroll innehåller regler för att se till att nationella behöriga myndigheter kan kontrollera efterlevnaden av EU:s lagstiftning om produkter som släpps ut på EU-marknaden, oavsett var de kommer ifrån. Utmaningarna på den globala marknaden och de alltmer komplexa försörjningskedjorna, liksom det faktum att allt fler produkter i EU säljs

⁴² EEA (2021) *Business Models in a Circular Economy*.

⁴³ OECD/Europeiska kommissionen (2022) *Policy brief on making the most of the social economy's contribution to the circular economy*.

⁴⁴ RREUSE (2021) *Job creation in the re-use sector: data insights from social enterprises*.

⁴⁵ COM (2021) 778 final.

⁴⁶ https://ec.europa.eu/info/policies/consumers/consumer-protection-policy/sustainable-consumption-pledge_en

på nätet, gör att det behövs en mer kraftfull tillsyn för att konsumenterna ska känna sig trygga och den inre marknaden fungera väl.

Det är därför nödvändigt att möjliggöra **strukturerad samordning och strukturerat samarbete** mellan nationella tillsynsmyndigheter och effektivisera **marknadskontrollmetoderna**. Det nyligen inrättade EU-nätverket för produktöverensstämmelse⁴⁷ kommer att samordna och stödja gränsöverskridande marknadskontroll i EU inom de prioriterade områden som föreslås av behöriga myndigheter och säkerställa sektorsövergripande samordning mellan olika grupper för administrativt samarbete (Adco-grupper), till exempel Adco-gruppen för kemikalier och textilmärkning. Kommissionen kommer att ge stöd genom gemensamma initiativ och projekt⁴⁸ för att utöka samarbetet mellan alla relevanta aktörer, bland annat tull- och marknadskontrollmyndigheter, branschen och provningslaboratorier inom textilekosystemet, genom kapacitetsuppbyggnad inom ramen för programmet för den inre marknaden, genom att säkerställa att digitala verktyg används för marknadskontroll och genom att fastställa enhetliga villkor och frekvens för kontroller av vissa produkter.

För att bekämpa intrång i immateriella rättigheter kommer kommissionen senast 2023 att ta fram en **EU-verktyglåda mot varumärkesförfalskning** med principer för gemensamma insatser, samarbete och informationsutbyte mellan rättighetshavare, mellanhänder, både online och offline, samt brottsbekämpande myndigheter som tull-, polis- och marknadskontrollmyndigheter.

3.4. Stöd till forskning, innovation och investeringar

Huruvida den gröna och den digitala omställningen blir en framgångshistoria som står sig i en värld av globala värdekedjor beror på textilekosystemets förmåga att förändra sig. Det är mycket viktigt att öka forskning och innovation och främja investeringar för att ta tillvara branschens potential att skapa hållbar tillväxt och lokala arbetstillfällen och detta bör därför prioriteras både på EU-nivå och på nationell och regional nivå.

Nya europeiska Bauhaus omsätter den europeiska gröna given i konkreta initiativ som främjar en hållbar livsstil, vilket innefattar ett hållbart mode. Som en del av detta program och under parollen #ReFashionNow kommer kommissionen att stödja projekt som gör mode mer hållbart men samtidigt uppfyller estetiska krav och krav på inkludering.

Kommissionen arbetar också med en **gemensam industriteknisk färdplan om cirkularitet** som ska effektivisera industriell forskning och innovation, bland annat om textilåtervinning. Som underlag för detta arbete finns en nyligen publicerad studie⁴⁹ om den nuvarande textilåtervinningskapaciteten som visar att det behövs ytterligare innovation för att effektivisera den.

Offentlig-privata partnerskap kommer att utforma framtida forskningsinitiativ och säkerställa ledarskap och spetskompetens i detta ekosystem. Partnerskapet ”Made in Europe”⁵⁰ kommer till exempel att verka för digital, konkurrenskraftig, grön, socialt hållbar och resiliert tillverkning och användning av textilier. Stöd ska också inriktas på att minska industrins beroende av fossila bränslen med hjälp av **biobaserad innovation inom textilsektorn** genom det gemensamma företaget för ett cirkulärt, biobaserat Europa⁵¹, som

⁴⁷ På grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011, PE/45/2019/REV/1, (EUT L 169, 25.6.2019, s. 1).

⁴⁸ [REACH4TEXTILES](#).

⁴⁹ Europeiska kommissionen (2021) *Study on the technical, regulatory, economic and environmental effectiveness of textile fibres recycling*.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/funding/documents/ec_rtd_he-partnership-made-in-europe.pdf.

⁵¹ <https://www.bbi.europa.eu/about/circular-bio-based-europe-joint-undertaking-cbe-ju>.

bland annat strävar efter att uppmuntra utvecklingen av nya typer av textilfibrer. Det europeiska partnerskapet "Process4Planet" ska främja **cirkularitet och en långtgående utfasning av fossila bränslen i den europeiska processindustrin**, däribland textilindustrin, genom att utveckla och ta i bruk den innovation som behövs genom initiativ som "Hubbar för cirkularitet" (H4C). Förutom fortsatt stöd från befintliga program som Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) kommer särskilda ansökningsomgångar under Horisont Europa att utlysas för att vidareutveckla teknik och processer som kan skala upp reparationsverksamhet, förbättra insamling och sortering, skala upp EU-industrins kapacitet för textiltåtervinning⁵² och öka fiber-till-fiberåtervinningen och användningen av återvunnet fiberinnehåll. Social innovation kommer också att vara avgörande, särskilt för att främja företag inriktade på återanvändning.

Kommissionen kommer att samfinansiera projekt om teknisk innovation för cirkulära affärsmodeller inom modeindustrin under **Lifeprogrammet**⁵³ och stödja **partnerskap inom den sociala och cirkulära ekonomin**. Textilekosystemet kan också gynnas av de möjligheter som skapas genom **Europeiska regionala utvecklingsfonden**, som stöder omvandlingen i regioner och erbjuder offentlig finansiering för forskning och innovation, digitalisering, små och medelstora företags konkurrenskraft, kompetensutveckling, digital konnektivitet, cirkulär produktdesign och cirkulära produktionsprocesser.

Kommissionen kommer att uppmuntra företag i textilekosystemet att delta i initiativ för att utveckla **dataområdet för den europeiska gröna given** och **dataområdet för tillverkningsindustrin**, så att det blir lättare att dela och återanvända data mellan företag. Ett bredare stöd för digital innovation ges av **nätverket av europeiska digitala innovationsknutpunkter**, som kommer att utveckla den digitala infrastruktur som behövs för att testa ny digital teknik och hjälpa sektorns arbetskraft att inse digitaliseringens möjligheter och uppdatera sin tekniska kompetens.

Medlemsstaterna har också en nyckelroll när det gäller att ge stöd till forskning, innovation och investeringar, bland annat genom att använda lån och bidrag från **faciliteten för återhämtning och resiliens** (RRF). Portugal har till exempel redan tillkännagett planer på att stödja investeringar som ska modernisera och utveckla en nationell cirkulär bioindustri för att öka användningen av biobaserade material i textilier. Frankrike planerar att utveckla innovation på olika områden, bland annat inom återvinning och återanvändning av återvunna material, där textilier identifierats som ett av de fem viktigaste materialen. Italien överväger att inrätta återvinningshubbar för att samla in, sortera och bearbeta textilavfall. Många delar som handlar om innovation och digitalisering i de nationella planerna kan dessutom stödja ekosystemet, såsom upphandling av digital utrustning.

Det är mycket viktigt att mobilisera privata investeringar i hållbara textilier. Med utgångspunkt i det arbete som gjorts av expertplattformen för hållbar finansiering överväger kommissionen att anta tekniska granskningskriterier för att bland annat bestämma vad som utgör ett **betydande bidrag till den cirkulära ekonomin vid tillverkning av kläder enligt förordningen om taxonomin för hållbara investeringar**, tillsammans med kriterier när det gäller föroreningar i samband med slutbehandlingen av textilier.

3.5. Utveckling av kompetens som behövs för den gröna och den digitala omställningen

Textilekosystemet kräver en mycket kvalificerad arbetskraft för att frigöra den potential för sysselsättningsmöjligheter som den digitala och den gröna omställningen medför, eftersom bara 13 % av arbetskraften är högutbildad⁵⁴. Sektorn kämpar för att locka kvalificerad ung

⁵² Bland annat för att stödja ett eventuellt lagstadgat mål för återvinning och återanvändning av textilier.

⁵³ https://cinea.ec.europa.eu/life_en.

⁵⁴ Eurostat(2019) Arbetskraftsundersökning.

arbetskraft och små och medelstora företag i textilekosystemet hålls tillbaka av bristen på kvalificerad arbetskraft – 55 % av de europeiska företagen rapporterade om svårigheter att fylla IKT-vakanser⁵⁵ och 40 % av företagen har brist på grön kompetens⁵⁶. Områden som **ekodesign, fiberutveckling, innovativ textilproduktion, reparation och återanvändning** är särskilt viktiga. Yrkesutbildning, både grundutbildning och fortbildning, samt lärlingsutbildningar är avgörande för att ge människor den kompetens som krävs.

Inom **EU:s kompetenspakt**⁵⁷ stödde kommissionen inrättandet av ett storskaligt kompetenspartnerskap för textilekosystemet för att främja kompetensutveckling, omskolning samt förvärv och överföring av grön och digital kompetens, däribland kunskap om livscykelanalyser och värdekedjeanalyser. I linje med den nya europeiska kompetensagendan⁵⁸, den digitala kompassen 2030⁵⁹ och målen som sattes upp vid toppmötet i Porto⁶⁰ har den kompetenspakt för textilekosystemet som lanserades den 16 december 2021 infört särskilda centrala prestandaindikatorer i syfte att skapa lokala partnerskap mellan näringsliv, myndigheter och utbildningsinstitutioner. Några av de överenskomna åtgärderna är att öka diversifieringen av företagsledningar med upp till 5 % varje år och inte minst göra det möjligt för kvinnor att få högre befattningar, att stödja 10 000 små och medelstora företag i deras digitaliseringsinsatser, att utforma 20 nya utbildningsprocesser och utbildningsverktyg som tillgodoser behoven av grön och digital kompetens, att öka utbudet av lärlingsutbildningar inom sektorn med 20 %⁶¹, samt andra åtaganden gällande kompetensutveckling och omskolning av arbetskraften under de kommande åren.

4. Fläta samman hållbara textila värdekedjor globalt

EU kommer att driva på den globala utvecklingen mot mer hållbara och cirkulära textilier i **internationella forum** (G7, G20), inom ramen för den globala alliansen för cirkulär ekonomi och resurseffektivitet (GACERE) och i FN:s miljöförsamling. Kommissionen kommer att samarbeta med andra partner på global, regional och bilateral nivå för att främja samarbete och initiativ till stöd för hållbara textila värdekedjor och hållbart mode. Uneps EU-finansierade InTex-projekt⁶² för att stimulera innovativa affärsmetoder och ekonomiska modeller i den textila värdekedjan är ett praktiskt exempel på detta.

4.1. Krav på tillbörlig aktsamhet när det gäller miljömässig och social rättvisa

De flesta färdiga kläder och hushållstextilier som konsumeras i Europa importeras från tredjeländer. År 2019 var EU en av **världens största importörer av kläder** med ett sammanlagt värde på 80 miljarder euro⁶³. Främjandet av **grönare och rättvisare värdekedjor** över gränserna säkerställer att hänsyn tas till både sociala och miljömässiga aspekter globalt i tillverkningen av textilprodukter som konsumeras i och utanför EU.

I meddelandet om **anständigt arbete i hela världen för en global rättvis omställning och hållbar återhämtning**⁶⁴ fastställs textilbranschen som en nyckelsektor där anständiga arbetsvillkor ska främjas genom att dessa frågor aktivt ska tas upp i bilaterala förbindelser och

⁵⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=ICT_specialists_-_statistics_on_hard-to-fill_vacancies_in_enterprises.

⁵⁶ <https://euratex.eu/news/which-skills-companies-need-from-their-workforce/>.

⁵⁷ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>.

⁵⁸ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en.

⁶⁰ <https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/>.

⁶¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1534&langId=en>.

⁶² <https://www.unep.org/intex>.

⁶³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20200424-1>.

⁶⁴ COM (2022) 66 final.

multilaterala forum. I detta sammanhang har textilindustrin potential att främja jämställdhet, eftersom uppskattningsvis 75 % av alla konfektionsanställda globalt är kvinnor⁶⁵. Inom ramen för **programmet för bättre arbete**⁶⁶ stöder kommissionen dessutom tredjeländer i arbetet med att förbättra arbetsvillkoren och förbättra efterlevnaden av internationella arbetsnormer.

När det gäller textila värdekedjor har OECD:s vägledning om tillbörlig aktsamhet (*due diligence*) för konfektions- och skoindustrin identifierat ett antal vanliga risker för allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och arbetstagarnas rättigheter såsom barnarbete, diskriminering, tvångsarbete, arbetsmiljöproblem och orättvisa löner⁶⁷. Genom förslaget till **direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag om hållbarhet**⁶⁸ införs en övergripande skyldighet för stora företag att identifiera, förebygga, minska, få slut på och redogöra för faktiska och potentiella negativa konsekvenser för mänskliga rättigheter, inbegripet arbetstagares rättigheter, och miljön i företagens egen verksamhet och i deras globala värdekedjor. Midcap-bolag (stora företag med mer än 250 anställda och en omsättning på över 40 miljoner euro) som är verksamma inom sektorer med stor påverkan, till exempel textilbranschen, omfattas också av direktivets tillämpningsområde. Företag i tredjeländer som ingår i europeiska inköparens textila värdekedjor, eller stora inköpare som är verksamma i EU och genererar en betydande omsättning i EU, måste också uppfylla dessa skyldigheter. I EU:s strategi för barnets rättigheter⁶⁹ betonas dessutom ”nolltolerans mot barnarbete” och EU:s medlemsstater uppmanas att se till att deras leveranskedjor är fria från barnarbete. Kommissionen utarbetar också ett nytt lagstiftningsinitiativ för att rent konkret **förbjuda att produkter som tillverkats genom tvångsarbete, inklusive tvångsarbete för barn, släpps ut på EU-marknaden**.

Utvecklingen och genomförandet av en internationell ram för transparens och spårbarhet för hållbara värdekedjor inom konfektions- och skoindustrin⁷⁰ kommer dessutom att göra det lättare att hantera värdekedjor på ett effektivare sätt, samt att upptäcka och agera mot kränkningar av arbetstagares och mänskliga rättigheter eller miljöpåverkan.

4.2. Hantering av utmaningarna när det gäller export av textilavfall

Exporten av textilavfall till länder utanför EU har ökat stadigt och uppgick år 2020 till 1,4 miljoner ton⁷¹. Kommissionens nyligen framlagda förslag till nya **EU-regler om transport av avfall**⁷² innebär att export av textilavfall till länder utanför OECD bara ska tillåtas på villkor att dessa länder anmäler till kommissionen att de är villiga att importera specifika typer av avfall och påvisar att de kan ta hand om det på ett hållbart sätt.

För att undvika att avfallsströmmar felaktigt märks som begagnade varor när de exporteras från EU och därmed kringgår avfallshanteringssystemet kommer kommissionen, på grundval av en befogenhet som föreskrivs i förslaget, att överväga **särskilda kriterier på EU-nivå för att skilja mellan avfall och vissa begagnade textilprodukter**. En ansökningsomgång har utlysts inom Lifeprogrammet⁷³ för att förbättra spårbarheten när det gäller export av begagnade textilier och textilavfall.

Kommissionen kommer även att arbeta för att göra den globala handeln med textilavfall och begagnade textilier mer transparent och hållbar. På bilateral nivå kommer EU att intensifiera

⁶⁵ SWD (2017) *Sustainable garment value chains through EU development action*.

⁶⁶ <https://betterwork.org/about-us/the-programme/>.

⁶⁷ OECD *Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains in the Garment and Footwear Sector*.

⁶⁸ COM(2022) 71 final.

⁶⁹ COM (2021) 142 final.

⁷⁰ <http://www.unece.org/net4all.ch/fr/tradewelcome/traceability-for-sustainable-garment-and-footwear.html>.

⁷¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/fr/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210420-1>.

⁷² COM (2021) 709 final.

⁷³ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/life-2021-prep-environment>.

sitt samarbete i frågor av gemensamt intresse som rör transport av textilavfall genom sina miljödialoger med tredjeländer och regioner samt, i relevanta fall, inom ramen för kapitlen om hållbar utveckling i EU:s bilaterala och regionala handelsavtal, vilket ligger helt i linje med EU:s övergripande mål om en mer hållbar handelspolitik.

5. Slutsats

För att uppnå större hållbarhet inom textilekosystemet är det nödvändigt att i grunden förändra dagens linjära sätt att designa, använda och kassera textilprodukter, men även att minska dess klimatpåverkan, ohållbara resursanvändning och miljöförorening och stoppa kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i de textila värdekedjorna.

Omställningen till en hållbar och cirkulär textilindustri i synergi med en stark agenda för digitalisering och social rättvisa kan hjälpa sektorn att återhämta sig från covid-19-krisen, öka dess framtida motståndskraft, stärka dess konkurrenskraftiga hållbarhet och bidra positivt till att hantera klimatkrisen, förlusten av biologisk mångfald och sociala orättvisor.

Kommissionen uppmanar EU:s institutioner och organ att ställa sig bakom denna strategi och uppmanar medlemsstaterna, hela värdekedjan och sina internationella samarbetspartner att förbinda sig att vidta beslutsamma och konkreta åtgärder för att genomföra den.